

מסורת הש"ס

(א) [פירוש הר"ן על משנה
זו עיי' לעיל יח:];
(ב) מוספתא פ"א ע"ש
מור זב. ע"ש [ועיקר ע"ש
ברש"י, ג] (ג) מוספתא ד"א
(ד) ג"א בנדרים,
(ה) גנצ"י הגי' ברומה
טמאה וכו"ה בר"ן
(ו) [עירובין ג] אבות א"ל
מ"ה, (ז) [ועיי' ב"מ נו:
יחמא שלום דביטלו דרבי
אליעזר וכן היא נוסחא
הטור בזה"ש קימן ר"מ],
(ח) [לעיל יח: עיי' פוסחין]

תורה אור השלם

1. וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָעָם
אֲל תִּירָאוּ בִּי לִבְעֹבֹר
נֹסוּת אֶתְכֶם בְּאֵי
הָאֱלֹהִים וּבְעֹבֹר תִּהְיֶה
יִרְאָתוֹ עַל פְּנֵיכֶם לְבִלְתִּי
תַחֲטְאוּ: שְׁמוֹת כ טז !

מוסף רש"י

עצמיו קרבן. למשמע דמי
(רמ"ה ב"שטח). על
כרעל. כל אל עש
נמשטו שם נדד כה
סמך אפור אל עטן חת
הכר כל קימח סמך
אלן שאלין (רמ"ה ב"שטח)
כימס שנהג בהן היתר.
סמך קינז מיומ
ועסמ סמך כטסרס עסמ
סמך ועסמ לחמס עסמ
יון י יום אחסר ואח"כ
סמך לחסכ, אלן חסרס
שאלו ימ חסרס עטין
מן חמין, אלן שוס ער
כימס חסרס וכן
כימס חסרס (ד"ר ב"ב).
חסרס מרסס.
חסרס מרסס.
אלו י חסרס, אלן סל מ
חסרס שנה ועבר שנה
חסרס יד חסרס
סמך מרסס וסמך ודן,
ורבן סכר יסמורי
חמחמין עטיור
סמך לכו חסרס וסמך
סמך חסרס ועבר וסמך
חמחמין סמך חסרס
(רמ"ה ב"שטח).

פירוש הרא"ש

מתני' אלא בחרמו של
אשר. דלמיז (קמל)
(1) אשר אלו מלכודים
ותומים: הרי עצמי קרבן.
אשר עלמו קרבן על
הקור: עונשין אותו
ומהפזין עליהם. גמרא
מפרש: פורחין לו פתח
במקום אלו. לומר
שאלו חייזר אכל לא עונשין
וגם (ג"ר אלא) דמיז
אשר בתי' דקמי:
כל עושה לזה מקור:
אבל ע"ה שביא לישאל.
לומר: כל מה הפסח אלו
קדמי וכן היתח חומי
ידי שאלר לו הפסח שאלר
ונר אלו: הפסח: עונשין
אותו ומפזין עליה.
לומר מהפזין עליו שכן
היתח חומי ואלו כן
מפורש דמיז ואלו שאלר
לומר: כל ע"ה: אלא
שטר שער על דרו אלא
עגלותו אלו על דרו שער
אלא כן ע"ה הרי אלא
מפרש ממת מרומ מעשר
על הר סיני. כי מש ירש

איסור כימים שנהג בזה הדין
נדר ל' יום ול"ג דהא אמר
יהודה ורבי יוסי הלכה כרבי
כלל אלא קמתי סתם מילתי
(ז). בחומרותיו ושמה לא חש
אף בשבועות והא דאמר נדר
שאינ מהוגים: חגרים מפ

רעז"י

מתני' נדר בחרם. דאמר חפץ זה חרם עלי ושוב אמר לא נדיתי
אלא בחרמו של ים על שם הרשת שהדין בו את הדגים ולא בחרם
ממש: **אלא בקרבנות מלכים.** דורות שמקריבין לפני מלכים: **וכן**
אם אמר הריני עומי קרבן. דמשמע שהקדיש את עצמו ושוב
אמר לא נדיתי אלא בעצם אחד שיט'
לי בתוך ביתי שהנחתיו להיות נודר
בו ולא בעצמי ממש: **על כל או אין**
וגשאלין להן. דאין לריך שאלה דודאי
מוותר הואיל ואיהו אמרי דעל דעת
כן אמרו: **ואם גשאלו.** אם בצל לישאל:

בְּחֶרֶט וּמוֹכִיחַ אֹתוֹן שֶׁל יִנְהֹג
קִלּוֹת רֹאשׁ בְּנִדְרִים: גִּב' וְכוּן אֵין
נִשְׁאָלִין. דְּלִין פּוֹתֵחִין לֹהֶס פֶּתַח וְאֵין
מִתְיָרִים לֶהֱדַקְסִין לֹהֶס שְׂמוֹס נִדְרָא
מִמֶּשׁ מִשְׁמַע: וְהִדְר סָנִי אִם נִשְׁאָלוּ.
שְׁלֵמֶשׁ דְּמִתְרַחֵן: וְכוּן אֵין לִיכִין
דְּמוֹתֵין בְּלֹהֶס פֶּתַח: צִדִּיק "צִדִּיק
בְּתַלְמִיד חֶסֶד. דְּאִקְרָא הוּא דְנִדְר כֹּה"ג
וְהוּא אִתִּי לְמִסְרָךְ: אֲבָל ע"ה שְׂבָא
לְיִשְׁשָׁל עֹנְשִׁים אֹתוֹן וּמַחְמִירִים עֲלֵיו.
כְּדִי שֶׁל יִהְיֶה רִגִּיל לְנִדְר בּוֹ: וְעַבְר עַל
נִזְיוֹתוֹ. לְכַסְבּוֹר בְּטַעוֹת נִדְר וְאַחֲרֵי
כֵן בִּי לִישָׁא: אֵין נִזְקָקִין לוֹ. לְפִתּוֹח
לֹהֶס בְּחֶרֶט: נִזְיוֹת מוֹעֵטִים. שְׂבָל
עֲלֵיו נִזְיוֹת לִי יוֹס. אֲבָל אִם קִיבֵל
נִזְיוֹת מִרְבוֹה וְעַבְר וְשִׁתָּה ק' יוֹס אֵין
אֲחֻמְרִים יִנְהֹג אִסּוּר ק' יוֹס שְׁנֵה הִיתֵר
אֲחֻלָּה לְעוֹשׁ לִי יוֹס כְּסָתָם נִזְיוֹת. הִכִּי
נִמְנִי עֹנְשִׁין אֹתוֹן שִׁינְהֹג אִסּוּר בְּנִדְרו
לְכַסְמֵר לֹהֶס כֵּל נִדְרו לְכַסְמֵר לֹהֶס
נִדְרֵיהִי אֲלֵה בְּחֶרֶט סָנִי יוֹנֵה אִתִּי
בְּנִדְר עַד לֵאחֲר זְמַן שְׁעֵלָה דְּעַמּוֹ
לְיִשְׁשָׁל: צִי דִינָה דְּמוֹדֻקֵּי לִי. קוֹדֶס
שִׁינְהֹג אִסּוּר בְּעַמּוֹ לֹהֶס עֲבִיד סְפִיר:
שְׂמוֹפֶן לְעוֹמֵד בְּנִדְרִים. אִם תִּרְבִּיה לְנִדְרו:
שְׂמוֹפֶן. פִּנִּים כְּנֶגֶד עוֹרָף שְׂבָאִים
עַל נִשְׁתִּיבֵין שֶׁל כְּדָרְכִין: שְׂמוֹפִים
שׁוֹמֵחִין. הִיא לְמַעַלָּה וְהוּא לְמַטָּה:
אִינוֹ

אשה הויין לו בנים שאינן מהוגנין אמר רב יוסף ושמעון בן לקיש יעקבה דקתני במקום הטנופת שה' תניא יבעבור תהיה יראתו על פניכם זו בושה שהבושה מביאה לידי יראת חטא מיכן אמרו סי' ביישן אחרים אומרים כל אדם המתבייש לא במהרהר לו בושת פנים בידוע שלא עמדו אבותיו על הר' דהבאי ד' דברים סחו לו מלאכי השרת חגורין מפני מ' את שולחנם אילמים מפני מה הויין מפני שמגשקים מפני מה הויין מפני שמספרים בשעת תשמיש מפני שמסתכלים באותו מקום ורמינהו שאלו את "

מפירות שבעות יסור כמו מעוין וכן יוכל להחשק במחמכת חמים (כ) האכל בפחם: **אל תהי רגיל בנדרים שפוח: למעול בשבועות.** דלמאי טעם חלקו של אל רגיל אלא כהן **עוין: ובלאשון נדר.** אפילו חסריו: **דעל פנים משמע** בושט פנים וכתיב בתריה ללצלי תחטאו: **לצטבור תהיה יראתו על פנים** וכתיב (דברים כט) **את אשר ישנו פה** הרי **שולחם.** ולפי ששינה צירך לוקה צירך: **חשין:** שאין שומעין ואין יוכל למצוא פתח שיתיר לו הכנס ולכן משקר: **דלא פתחין** ליה בהרבה. לומר לו כדו נשנין אורחיה דהכי ברמיזא ב'ו. ושלש עשתיס אותיות שפוח משאכל נזיר דקין או סוף ככל **ל'ו** דלשני: **דללו** דהי גמור סוף משמע אותו: **ושלש שפיר** שפיר כיון דל' חמשה חסריו דוממה: **ול תערים** כיה ק' משמע ק' נדמשים כיה ואמרינן ליה דלפני עבד ומיכל ק' משמחין: **וסוף** דלאבדך תרומה. אבל משמע טעל ליה לאמרינן תרומה ואכל וכן משער נעכב המעשר לעצמו: **יראתו על פנים** ו' הורשע שכל יראת מתמים: **אשלו עבד** אבותיו הנהגת: **ספני** דשומעין את שולחם. לשמע שכל כדרסה ומדה כגד מדה ששטריח אותה על ארסותיהם לפיך כניסם כהן גרלים:

שָׁפָן בְּנֵדֶר מְרֻבֵּה וּמִיָּה בְּחוֹסֶפֶת (ס"ב) קָמָה הָיָה פְּלוֹתָה דְּר' יוֹסִי וְר' יְהוּדָה בְּלָשׁוֹן מִן
 פִּיֶּקֶת קֹחֵק וְהָיָה דְּרִית לֵית הָיָה קִיּוּמָה לֵשׁ דְּלִעִי דְּסָמָה דְּרִי עֲלֵוֹם מִיָּה מִן סִכְרָה הָיָה
 שֶׁן אֶחָד מִן בְּנֵדֶר מְרֻבֵּה מֵאֵשׁ עָבַר עַל דְּרִי וְר' שְׁלֵמִי וְר' דְּמַעֲשֵׂה בְּחוֹסֶפֶת דְּלִי בְּנֵדֶר
 עֲוִירָה [דִּקְרָן] הָסֵם בְּסוּמָה מִילָתָה דְּרִי אִתָּה רֵכֶן דְּקָאֵר מִמֵּי לֹא רִבִּי יוֹסִי וְלֹא רֵכֶן
 יוֹסִי לֹא הִלֵּס כְּרִי' מִגִּבּוֹרֹת וְלֹא קִסְטֻמִּין: אִתָּה רֵיגֵל בְּנֵדֶרִים שׁוֹפֵד לִמְבּוֹל לִמְבּוֹל
 שֶׁן מִיָּה לִפְרֻשׁוֹת מִפְּרֻשֵׁי ר' גִּינָן שֶׁדֶר לִקְטִים הֶאֱמַר מִן אֲשֶׁר פִּקֹּחַ וְלֹא אֲשֶׁר מְרֻבֵּה
 שְׁהוֹרֵבִים וְשִׁלְחָהִם. שֶׁן שְׁמַעְשֵׂים מֵמוֹסִם שָׁלֵל דִּכְרַסוֹ שֶׁן עֲשֵׂימִים עֲשֵׂימִין בְּדֶרֶךְ הָאֵלֶּיךָ
 תִּשְׁמָעִי. שֶׁשׁ לֹא נִשְׁמָע בְּהִנְעוֹם אֵלֶּיךָ

ואלו מותרין פרק שני נדרים

עלי ושוב אמר לא נדרתי
 זו את הדגים ולא נחרס
 ממקריצין לפני מלכים: וכן
 שהקדש את עצמו ושוב

מתני' * נדר בחרם ואמר לא נדרתי אלא
בחרמיו של ים בקרבן ואמר לא נדרתי אלא
בקרבנות של מלכים הרי עצמי קרבן ואמר
לא נדרתי אלא בעצם שהנחית לי להיות נדר
בו; קונם אשתי נהנית לי ואמר לא נדרתי
אלא באשתי הראשונה שגירשתי על כולו אין
נשאלין להם ואם נשאלו עונשין אותן ומחמירין
עליהן דברי ר' מאיר וחכ"א פותחין להן פתח
ממקום אחר ומלמדין אותן כדי שלא ינהנו
לקלות ראש בנדרים; **(נז')** הא גופא קשיא
אמרת אין נשאלין להן והדר תני אם נשאלו
עונשין אותן ומחמירין עליהן אמר רב יהודה
הכי קתני וכולן אין צריכין שאלה בד"א
בכתלמיד חכם אבל בעם הארץ שבא לישאל
עונשין אותו ומחמירין עליו בשלמא מחמירין
דלא פתחינן ליה בחרטה אלא עונשין היכי
דמי? כדתניא מי שנזר ועבר על נזירותו אין
נוקדין לו עד שינהוג בו איסור כימים שנהג
בהן היתר דברי רבי יהודה אמר רבי יוסי
בד"א בניזירות מועטת אבל בניזירות מרובה
דיו ל' יום אמר רב יוסף הואיל ואמרי רבנן
אין נוקדים לו בי דינא דמודקאי לא עביד שפיר
רב אחא בר יעקב אומר משמתינן ליה;
וחכ"א פותחין לו פתח כו'; תנא ילעולם אל
תהי רגיל בנדרים שסופך למעול * בשבעות
ואל תהי רגיל אצל עם הארץ שסופך להאכילך
טבלים אל תהי רגיל אצל כהן עם הארץ
שסופך להאכילך * תרומה * ואל תרבה שיחה
עם האשה שסופך לבא לידי ניאוף רבי אחא
ברבי יאשיה אומר כל הצופה בנשים סופו
בא לידי עבירה וכל המסתכל בעקבה של

נגנין אמר רב יוסף ובאשתו גדה אמר רבי
במקום הטנופת שהוא מכוון כנגד העקב
ל פויכם זו ברושה לבלתי תחטאו מלמד
חטא מיכן אמרו סימן יפה באדם שהוא
המתבייש לא במהרה הוא חוטא ומי שאין
דו אבותיו על הר סיני אמר רבי יוחנן בן
השרת חגירין מפני מה היוין מפני שהופכים
היוין מפני שמנשקים על אותו מקום חרשים
ם בשעת תשמיש סומין מפני מה היוין
ורמינהו שאלו את "אימא שלום מפני מה
בגיד

התחשקו בתוכחת שמים ככה וזקנו מידן החרמנו ענינו
 מעול בשטותו. דחמיו טפי דחביב צו (שמות כ) לא ינקו
 אשמו נדה. אפילו אשמו נדה שני לא שמה חטא
 בתריה לבלתי תחטאו: לא עמדו אבותיו על הר סיני
 (שם) את אשר ישנו פה היום ואת אשר איננו פה ומי שאמר
 הישני. שאין שומעין ואין מדברים: שמשפטים בשעת ה:

התוכנית לכל הבחיבה. לומר לו כדו
לומר שמהלך נדון לדון או הוא בכל
פיר עבר. ללא תימה אתה דומה
לדור שפיר עבר ואתה וכל העם
מפני שחזרת ונחלת לו את השמך
היורה ממני: שלא עברו אבותיו
היורה כנגד מה שמעמדת אותם
לעולם דר' יוסי ור' יהודה בלשון דר' אל
תסם דר' לעולם מימ' אל כרחה להחזיר
אלו את דמעתם כחפספה לכל העם
בדבר שמח' אל כר' יוסי וכל העם
דברם למעול שוקר אל כר' יוסי
לשם פקדו או לא פקדו עמו: ור' חייא
לשם שמשית שמשות דר' הלוי ביכרס
אלו שמשית שמשות חולס כל נקש
היורה חולס חולס חולס חולס חולס
חולס חולס חולס חולס חולס חולס

ר"ן כ.

[illegible]

תוספות

[illegible][illegible]